Supplerende tilsvar etter befaring 11.08.2026 - Regulering av Selsvatnet og økt slukeevne

Regulering av Selsvatnet og økt slukeevne

Tiltakshaver viser til tidligere innsendt «Tilsvar til høringsuttalelser – Regulering av Selsvatnet og økt slukeevne» av 07.04.2026, samt NVEs befaring 11.08.2026.

Etter befaringen er det kommet ytterligere innspill. En vesentlig del av merknadene gjelder forhold som allerede er behandlet i søknaden, tidligere høringsuttalelser og tiltakshavers tilsvar. Tiltakshaver viser til tidligere dokumentasjon for disse forholdene og kommenterer nedenfor nye opplysninger og forhold hvor det er behov for korrigering eller presisering.

Statsforvalterens motsegn – premissargumentet

Tiltakshaver viser til at forholdet til konsesjonen av 18.12.2009 og dennes premisser ble omtalt i tilsvaret av 07.04.2026. Statsforvalterens motsegn av 27.11.2025 (ref. 2024/3830) gir grunn til en mer presis gjennomgang av hva konsesjonsvedtaket og dets vilkår faktisk sier.

Tiltakshaver har gjennomgått NVEs vedtak av 18.12.2009 med tilhørende bakgrunnsdokument. Selsvatnet er der kun omtalt beskrivende — som kilde for Selselva og med angitt høyde. Vannet inngår ikke i NVEs landskapsvurdering eller i konsesjonsvilkårene.

Den landskapsmessige vurderingen i vedtaket knytter seg utelukkende til plasseringen av inntaksdammen på kote 696 og dennes forhold til terrengets knekkpunkt. Dette fremgår uttrykkelig av konsesjonsvilkårenes post 4:

«Inntaket og inntakskonstruksjonen skal utformes og plasseres slik at det blir minst mulig synlig. I den forbindelse er det viktig at inntakskonstruksjonen ikke kommer for langt ut på brekket, men blir liggende tilbaketrukket.»

Tilsvarende fremgår det av NVEs vurdering at «damkonstruksjonen … kan trekkes så langt tilbake i forhold til terrengets knekkpunkt at den vil bli lite synlig fra avstand».

Søknaden fra 2009 gjaldt for øvrig uttrykkelig bare utnyttelse av fallet mellom kote 696 og kote 120, og samtlige alternativer som ble diskutert under konsesjonsbehandlingen — knyttet til inntaksplassering, tunnelløsning og minstevannføring — lå innenfor denne strekningen. Det finnes ingen holdepunkter for at regulering av Selsvatnet noen gang ble foreslått av søker eller vurdert av NVE. Verken vilkårene, NVEs landskapsvurdering eller den opprinnelige søknaden omtaler Selsvatnet — det er dermed ikke bare slik at spørsmålet ikke er bindende avgjort, det ble aldri tatt stilling til. Den foreliggende søknaden må etter dette vurderes på selvstendig grunnlag, ut fra tiltakets nåværende utforming og virkninger.

Korrigeringer til tidligere tilsvar

Tiltakshaver har ved gjennomgang etter befaringen avdekket at feil revisjon av Ecofacts notat om nye artsregistreringer ble vedlagt tilsvaret av 07.04.2026. Den vedlagte versjonen var datert 02.03.2026, og inneholdt en formulering om at vannstanden ikke ville overgå 837 moh. selv i flomperioder. Denne formuleringen inngår ikke i Ecofacts endelige revisjon av notatet, datert 07.04.2026, som følger vedlagt dette supplerende tilsvaret.

Tiltakshaver ber om at NVE erstatter det tidligere vedlagte notatet av 02.03.2026 med den korrekte, endelige revisjonen av 07.04.2026 i den videre behandlingen av saken. Den endelige revisjonen innebærer ikke endringer i Ecofacts hovedkonklusjon om de aktuelle artsforekomstene.

I tilsvaret av 07.04.2026 ble det formulert at de aktuelle artene ikke var rødlistet på tidspunktet for den opprinnelige kartleggingen. Denne formuleringen var for generell.

Håvard Laukeland registrerte 14 nye rødlistearter i forbindelse med sin høringsuttalelse av 15.10.2025. Av disse er 11 vurdert i Ecofacts notat, ettersom de er registrert i sonen ned mot Selsvatnet. De øvrige tre artene — moselyng, knoppfjellrapp og bekkesildre — er registrert lenger fra vannkanten og omtales særskilt nedenfor, jf. «Naturmangfold – presisering».

Av de 11 artene vurdert i Ecofacts notat var jøkelstarr, bresotmose og faksjøkelmose allerede rødlistet etter Rødlista 2015 (henholdsvis kategoriene sårbar, nær truet og nær truet), som var gjeldende da Ecofacts feltkartlegging ble gjennomført i september 2021, jf. Artsdatabankens rødlistedatabase for arter. De øvrige åtte artene hadde status livskraftig i 2015 og er først vurdert som rødlistet i Rødlista 2021.

Tiltakshaver korrigerer med dette den tidligere formuleringen. Ecofacts vurdering av de registrerte forekomstene og tiltakets mulige påvirkning på disse er ikke endret som følge av presiseringen.

Naturmangfold – presisering

Tiltakshaver viser til at Håvard Laukeland, som er kilden til de nye rødlistefunnene rundt Selsvatnet, i sin høringsuttalelse av 15.10.2025 selv skriver at tre av de fjorten registrerte artene — moselyng, knoppfjellrapp og bekkesildre — «truleg ikkje [vil bli] nemneverdig påverka» av tiltaket. Etter det som fremgår av sammenhengen i uttalelsen, gjelder dette arter som ikke er registrert i direkte tilknytning til vannkanten, i motsetning til de øvrige artene Laukeland omtaler. Denne vurderingen fra kartleggeren selv er ikke omtalt i senere innspill som bygger på hans funn.

Hydrologi, vassdragsdynamikk og påvirkning på kystfloke

Det er reist spørsmål ved tidligere formuleringer om at tiltaket opprettholder naturlig vassdragsdynamikk.

Tiltakshaver presiserer at dette ikke innebærer at vannføringen vil være identisk med uregulert tilstand. Formålet med tiltaket er å påvirke tidsfordelingen av avrenningen ved at vann holdes noe tilbake ved høy tilførsel og slippes jevnere ut over tid.

Samlet vannmengde på elvestrekningen endres ikke. Reguleringen er passiv og gir ikke mulighet for aktiv tapping eller døgnregulering. Den mest presise beskrivelsen er derfor at tiltaket endrer tidsfordelingen av vannføringen, samtidig som reguleringen skjer passivt og innenfor de angitte vannstandsnivåene.

Det er også reist spørsmål om påvirkning på kystfloke og om tiltakshavers gjengivelse av Ecofacts vurdering. Tiltakshaver presiserer at omtalen i tidligere tilsvar ikke er ment å erstatte eller endre Ecofacts faglige vurdering. Ecofacts rapport, herunder vurderingen av mulig negativ påvirkning som følge av reduserte flomtopper, inngår i sin helhet i kunnskapsgrunnlaget for saken.

Tiltakshaver viser til at tiltaket i perioden mellom Ecofacts to rapportversjoner (2021 og 2025) ble endret fra aktiv regulering med oppdemming til passiv regulering innenfor dagens naturlige vannstand, jf. søknadens tabell 1. Ecofact legger i vurderingen av naturtypen elvevannmasser til grunn at passiv regulering gir mindre virkning på elvemiljøet enn aktiv regulering. Reduksjon av flomtopper er for øvrig en tilsiktet virkning av reguleringen, for bedre utnyttelse av tilsiget, og ikke en utilsiktet bivirkning; den konkrete effekten på kystfloke er ikke tallfestet i Ecofacts vurdering. Tiltakshaver overlater til NVE å vurdere konsekvensgraden for kystfloke på dette grunnlaget, herunder om endringen fra aktiv til passiv regulering har betydning, ettersom dette ikke er eksplisitt omtalt i rapportens artsspesifikke vurdering.

Tiltakets karakter og teknisk infrastruktur

Det er påpekt at formuleringen i tidligere tilsvar om at tiltaket gjennomføres «uten teknisk infrastruktur» kan oppfattes som at selve terskelen ikke er et teknisk anlegg.

Tiltakshaver presiserer at selve terskelen er en konstruert del av reguleringstiltaket. Det som menes er at tiltaket ikke medfører etablering av tilhørende teknisk infrastruktur som anleggsvei, lukehus, kraftforsyning, aktivt styringsanlegg eller annen permanent teknisk infrastruktur i området.

Tiltakshavers vurdering av tiltakets begrensede fysiske og visuelle omfang opprettholdes.

Geologiske forhold

Det er etter befaringen fremmet ytterligere argumentasjon knyttet til geologiske blotninger, hydrologiske prosesser og områdets verdi for forskning, undervisning og formidling.

Tiltaket innebærer ingen heving av normalvannstanden i Selsvatnet — regulert høyeste vannstand (HRV) tilsvarer dagens naturlige nivå på kote 837. Reguleringen er passiv og gir en mulig senkning på inntil 1 meter, ned til kote 836 (LRV), i perioder med lite tilsig — en variasjon i samme størrelsesorden som Selsvatnet også har naturlig i dag. Det etableres ingen nye arealer under vann. De fysiske inngrepene er begrenset til en lav terskel ved vannets utløp (ca. 1 m høy, 10–15 m lang), oppført i naturstein og senket i terrenget. De aktuelle bergblotningene langs vannkanten ligger innenfor det høydeintervallet som allerede i dag er utsatt for naturlig variasjon, og vil derfor ikke bli eksponert for vannstandsnivåer utover det som forekommer naturlig.

Prosess og grunneierforhold

Det er etter befaringen også kommet ytterligere merknader knyttet til tidligere kontakt med grunneiere og prosessen rundt tiltaket.

Tiltakshaver registrerer synspunktene og viser til tidligere tilsvar. Deler av den beskrevne prosessen gjelder perioden før Norsk Vannkraft overtok eierskapet i 2023. Forhold knyttet til jordskifteretten og Cloudberry ligger forut for Norsk Vannkrafts eierskap og faller utenfor tiltakshavers kjennskap og ansvar.

Etter Norsk Vannkrafts overtakelse har det vært dialog med berørte grunneiere. Tiltakshaver har delt relevant informasjon og vært tilgjengelig for møter med dem som har ønsket det. Det foreligger avtaler med samtlige fallrettshavere og med over 90 % av berørte grunneiere rundt Selsvatnet.

Tiltakshaver kjenner seg ikke igjen i Kårstads karakteristikk av kontakten med grunneierne som «kynisk og uetisk framferd» samt påstanden om bevisst å holde tilbake informasjon. Disse karakteristikkene avvises.

Kontakten forut for møtet høsten 2025 fordelte seg slik: skriftlige henvendelser 2/5/24, 27/5/24, 31/5/24, 7/7/25, 30/9/25 og 8/10/25. Møte 8/10/25 ble til slutt innkalt med kortere varsel enn ønskelig, som følge av manglende tilbakemelding i forkant. Kårstad svarte på møteinnkallelse til 8/10/25 og informerte om at Steinar Kårstad representerte han på møtet.

Tiltakshaver tilbød i tillegg et eget møte med Kårstad, jf. henvendelse av 8/10/2025, på tidspunkt han kunne velge. Det er derfor misvisende å hevde at tiltakshaver spekulerer i kort innkallingsfrist.

Det ble ikke skrevet referat fra møtet høsten 2025, men gjennomgått presentasjon ble tilgjengeliggjort for deltakerne på møtet.

For øvrige forhold som er tatt opp etter befaringen, herunder friluftsliv, UNESCO-status, samlet belastning, eierskap og eventuelle fremtidige tiltak, viser tiltakshaver til tilsvaret av 07.04.2026.

Avslutning

Innspillene etter befaringen endrer ikke tiltakets fysiske omfang. Normalvannstanden heves ikke, nye arealer neddemmes ikke, reguleringen er passiv, og det etableres ikke tilhørende teknisk infrastruktur. Tiltakshaver ber NVE videreføre behandlingen av søknaden med de korrigeringene og presiseringene som fremgår ovenfor.